

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 2.6.2014
COM(2014) 400 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Evropski semester 2014: priporočila za posamezne države

Krepitev rasti

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Evropski semester 2014: priporočila za posamezne države

Krepitev rasti

1. UVOD

Gospodarsko okrevanje v Evropi se krepi¹. Okrevanje se je začelo sredi leta 2013 in naj bi se do leta 2015 še okrepilo ter razširilo na vse države članice. Vrača se finančna stabilnost, rast javnega dolga je pod nadzorom, izboljšuje pa se tudi zunanja konkurenčnost, zlasti v najbolj ranljivih državah. To izboljšanje vzbuja upanje, da se končuje najhujša gospodarska in finančna kriza v zgodovini EU in da Unija prehaja k vzdržnejši rasti, ki bo omogočila ustvarjanje delovnih mest in izboljšanje življenjskega standarda. Kaže tudi na to, da sta bila za izboljšanje razmer in bolj uravnoteženo rast ključna strožje ekonomsko upravljanje in nadzor na ravni EU, ki sta bila uvedena v času najgloblje krize.

To ne pomeni, da smo lahko z doseženim zadovoljni, saj je treba težko doseženo izboljšanje ohraniti in utrditi našo sposobnost za rast. Okrevanje je še vedno šibko in neenakomerno. V številnih delih Evrope so socialne razmere slabe, brezposelnost pa je dosegla doslej najvišje ravni, zlasti med mladimi. Manevrski prostor oblikovalcev politik in gospodarskih subjektov za ukrepanje je močno zožen zaradi visoke ravni javnega in zasebnega dolga. Poleg tega so še vedno prisotni dolgoročni izzivi, s katerimi se sooča EU – od staranja prebivalstva do produktivnosti, konkurenčnosti in trajnostne rabe naravnih virov – obenem pa se mora EU nenehno prilagajati tudi spreminjajočim se razmeram v svetu.

V zadnjih štirih letih so se letna priporočila za posamezne države, ki jih predlaga Komisija, uporabljala kot vodilo za izhod iz krize in ponovni zagon rasti. Komisija v tem preglednem dokumentu povzema svojo analizo napredka, doseženega v zadnjem letu, njene ugotovitve pa so izražene v priporočilih. Pojasnjuje tudi svoje poglede na postopen razvoj tega procesa in kakšen bo njegov pomen v prihodnje.

Kakšna je vloga novega sistema ekonomskega upravljanja EU?

Okrepljeno ekonomsko upravljanje EU odraža politično priznanje dejstva, da so gospodarstva naših držav članic soodvisna. Da bi imele države članice v prihodnosti od te soodvisnosti korist in da bi se hkrati izognile negativnim verižnim učinkom, morajo pri oblikovanju svojih politik spoštovati dogovorjena pravila, hkrati pa imeti zagotovilo, da bodo enako ravnale tudi vse druge države članice. To širše zavedanje, da so naša gospodarstva tesno medsebojno prepletena, že vpliva na boljše oblikovanje politik na nacionalni in evropski ravni.

Temelj novega sistema upravljanja je tesnejše partnerstvo med državami članicami in Komisijo. Pogostejši in bolj odprti stiki med obema stranema so omogočili boljše razumevanje razmer v državah članicah in njihovega pomena za celotno Evropo.

Večja preglednost in napovedljivost zavez pomeni, da o stališčih držav članic in EU zdaj več in bolj javno razpravljajo tudi državljani in akterji na trgu ter da razprava ni več omejena le na

¹ Glej najnovejše gospodarske napovedi Evropske komisije na spletni strani: http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2014_spring_forecast_en.htm

vladno raven. Ključne podatke, kot so nacionalni računi, zdaj potrjujejo neodvisni nacionalni organi.

S tem sta se izboljšala poglobljenost in kakovost odločanja na ravni EU. Na voljo so podrobnejše analize o posameznih temah in državah. Zelo redno se pripravljajo zanesljive napovedi in statistični podatki. Izdana priporočila veljajo za relevantna in pravočasna, njihovo izvajanje pa je mogoče iz leta v leto spremljati. To na primer pomeni, da lahko precej bolj zgodaj opazimo opozorilne znake – kot so slabosti finančnega sistema, ponovno nastajanje destabilizacijskih nepremičninskih balonov, upadanje zunanje konkurenčnosti ali slabšanje razmer na področju zaposlovanja in socialne varnosti – ter opozorimo na nujnost ukrepanja v zvezi z njimi, še preden pride do širjenja negativnih učinkov v druge države članice.

Novi sistem usklajevanja in nadzora v celoti gledano ustreza svojemu namenu, glavni izziv pa ostaja politične narave. Trajne rezultate bo mogoče doseči le, če bosta tudi v prihodnje zagotovljena trdna politična volja in pripravljenost za ukrepanje. Nekoliko paradoksalno je to lažje zagotoviti v kriznih časih, ko je na voljo le malo drugih možnosti, kadar pa gre gospodarstvom bolje, so premalo proaktivne odločitve pogosto lahko vzrok za poznejše težave. Zato je boljša sposobnost predvidevanja in preprečevanja v okviru novega sistema upravljanja EU v obdobju po krizi enako pomembna, kot je bila med krizo.

Poleg tega smo še vedno pred izzivom, kako zagotoviti, da bo instrumente, oblikovane na ravni EU, v večji meri in odgovorneje uporabljal širši spekter deležnikov, vključno z evropskim in nacionalnimi parlamenti. V času krize so bili številne odločitve in postopki sprejeti v rekordno kratkem času in sistem upravljanja EU šele zdaj postaja zrel. S prehodom v novo in, upajmo, boljše gospodarsko obdobje, bo pomembno razmisliti o racionalizaciji in tako zagotoviti, da se proces oblikovanja politik, ki mora ostati politično relevanten in vključujoč, ne bo spremenil v rutinsko birokratsko opravilo.

Sveženj priporočil za posamezne države za leto 2014

Danes sprejeti sveženj odraža ključne prednostne naloge iz Komisijinega letnega pregleda rasti, ki sta jih potrdila Evropski parlament in Evropski svet². Hkrati v celoti upošteva raznolikost evropskih držav, saj je Evropa v gospodarskem in socialnem smislu po krizi ostala razdeljena, zato se prednostne naloge po državah članicah precej razlikujejo. V priporočilih Komisija poudarja neodvisnost evropskih gospodarstev in si prizadeva usmerjati h konvergenci, ki je potrebna, da bi se države članice približale druga drugi in najuspešnejšim akterjem v svetovnem merilu, ki so pogosto iz drugih delov Evrope.

V svežnju priporočil je poudarjen pomen izvajanja reform v daljšem časovnem obdobju³. V številnih državah članicah potekajo obsežne reforme, ki jih je treba izpeljati do konca in preveriti, ali so učinkovite. Za uspeh sta ključni doslednost politik in ustrezen časovni okvir reform: večina držav članic je namreč jasno opredelila ukrepe, ki jih načrtujejo v naslednjih 12 mesecih, medtem ko ukrepi, načrtovani v naslednjih dveh do treh letih, niso vedno dovolj natančno opredeljeni.

---

² COM(2013) 800 z dne 13. novembra 2013, poročili Parlamenta P7_TA (2014)0128 in P7_TA (2014)0129, sklepi Evropskega sveta z zasedanja z dne 19.–20. decembra 2013 (EUCO 217/13) in 20.–21. marca 2014 (EUCO 7/1/14).

³ Na spletni strani strategije Evropa 2020 je za vsako državo članico na voljo enostranski povzetek glavnih področij napredka pri izvajanju priporočil za posamezne države od leta 2011 ter preostalih izzivov, opredeljenih v svežnju iz leta 2014. Glej http://ec.europa.eu/europe2020/index_sl.htm

Letošnja priporočila opozarjajo tudi na potrebo po večji skupni odgovornosti za reševanje izzivov, zlasti znotraj euroobmočja. Veliko bi lahko pridobili, če bi se reforme, ki jih je treba izvesti v več državah članicah, izvajale v istem časovnem okviru; takšni skupni izzivi so denimo vzdržnost pokojninskih sistemov, učinkovitost raziskav in razvoja ter povečanje prožnosti trga dela. Izmenjava znanja in izkušenj je lahko državam članicam v pomoč tako v političnem kot v strokovnem smislu. Skupno ukrepanje bo državam članicam omogočilo tudi, da kar najboljše unovčijo koristi čezmejnih učinkov⁴. Tudi zato je pomembno, da euroobmočje kot celota preneha obravnavati priporočila za svoje članice ločeno in se postopoma bolj osredotoči na horizontalne elemente, ki veljajo za več držav članic.

In končno, letošnji sveženj kaže na pomembnost povezovanja različnih politik in instrumentov, tudi na ravni EU. Evropska unija v letu 2014 ocenjuje svojo dolgoročno strategijo za rast Evropa 2020 in se o njej posvetuje z deležniki⁵. Priporočila za posamezne države, ki se izdajajo od leta 2011, pomenijo ciljno usmerjeno reformno strategijo. So del širšega okvira strategije Evropa 2020 in morajo biti vanj v celoti vključena, da bi strategija rasti EU lahko uresničevala svoj edinstveni poslovni in socialni model. Pri prilagajanju strategije za naslednje petletno obdobje bi bilo treba uporabiti doslej pridobljene izkušnje in najboljše prakse.

V letu 2014 bodo države članice zaključile tudi tekoče obdobje programskega načrtovanja in začele uporabljati sredstva iz novih evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Veliko dolgoročnejših naložb je bilo treba v času krize iz razumljivih razlogov odložiti. Čeprav je sofinanciranje s sredstvi EU v absolutnem merilu majhno, ima v številnih državah članicah ključno pospeševalno vlogo. Zato mora biti ustrezno ciljno usmerjeno v naložbe, ki najbolj spodbujajo rast. Poleg tega ga je treba uporabljati skupaj s tehnikami finančnega inženiringa, pri čemer je treba spodbujati uporabo posojil namesto nepovratnih sredstev ter uporabo shem, ki olajšujejo zagotavljanje financiranja za mala in srednja podjetja, da se poveča učinek na gospodarstvo EU.

2. SPLOŠNO OZADJE

V krizi so prišle do izraza strukturne slabosti evropskega gospodarstva in finančnega sistema, že pred krizo pa so obstajali globlji izzivi, ki izhajajo iz staranja prebivalstva in nizkih stopenj rasti. Med krizo so bili na doslej najtežji preizkušnji tudi strukture in upravljanje eura. V letu 2010 je bilo opaziti nekaj znakov postopnega okrevanja, leto 2012 je zaznamovala recesija v večjem delu EU, od drugega četrtertletja leta 2013 pa se razmere ponovno izboljšujejo.

Učinek krize na zaposlovanje in socialne razmere je bil marsikje v EU zelo velik in daljnosežen. Stopnja brezposelnosti v EU se je povečala z manj kot 7 % v letu 2008 na 10,8 % v letu 2013 (to pomeni več kot devet milijonov novih brezposelnih). Ob tem prihaja v EU do velikih razlik: v letu 2013 so stopnje brezposelnosti segale od 4,9 % v Avstriji in 5,3 % v Nemčiji do 27,3 % v Grčiji in 26,1 % v Španiji. V posebno težavnem položaju so nekatere skupine prebivalcev, npr. mladi in dolgotrajno brezposelni. Glede na to, da gibanja na trgu dela običajno zaostajajo za gibanjem BDP za pol leta ali več, se od letos dalje pričakuje

---

⁴ Ekonomsko-finančni odbor je začel izvajati pilotni projekt predhodne koordinacije načrtovanih večjih reform socialne politike, Odbor za socialno zaščito pa je opravil preizkus izvedljivosti predhodne koordinacije večjih reform socialne politike.

⁵ Javno posvetovanje, ki še poteka, je dostopno na: http://ec.europa.eu/europe2020/public-consultation/index_sl.htm

skromna rast zaposlenosti, stopnja brezposelnosti v EU pa naj bi se do leta 2015 znižala na raven blizu 10,1 %. Razlike med državami bodo tudi v predvidljivi prihodnosti ostale velike. Takšna gibanja imajo tudi daljnosežne posledice za družbo. Skupno število ljudi, ki jih ogrožata revščina in socialna izključenost, se je od leta 2008 povečalo za več kot 6 milijonov in v letu 2012 doseglo 124 milijonov. Število ljudi, ki živijo v hudi materialni prikrajšanosti, se je povečalo za približno 7 milijonov. Za socialno kohezijo je zaskrbljujoča tudi naraščajoča in vztrajno visoka dohodkovna neenakost.

Reformna prizadevanja, ki jih je sprožila kriza, so obsežnejša kot kdaj koli prej, in to ne samo v državah, v katerih potekajo programi za prilagoditev. Decembra 2013 je program finančne pomoči zaključila Irska, Španija je v začetku leta 2014 dokončala program finančnega sektorja, maja 2014 pa se je zaključil program finančne pomoči za Portugalsko. Latvija je izpolnila pogoje za prevzem eura in leta 2014 vstopila v euroobmočje. V Grčiji in na Cipru so se razmere stabilizirale, kažejo se tudi nekateri znaki izboljšanja⁶. Kot je opisano v danes sprejetem svežnju, so bile tudi v drugih državah sprejete ali se izvajajo daljnosežne reforme. Mehanizmi ekonomskega upravljanja in finančnega nadzora na ravni EU in zlasti v euroobmočju so bili znatno okrepljeni.

Ponovno se pričakuje realna rast BDP v EU. Čeprav so bili podatki za prvo četrtletje leta 2014 slabši od napovedi, naj bi se sedanje okrevanje še naprej širilo po državah ter se sčasoma okrepilo in postalo bolj uravnoteženo. Realna rast BDP naj bi se letos okrepila na 1,6 %, v letu 2015 pa bi lahko dosegla 2,0 %. Pomembno je, da se je gospodarska aktivnost začela krepiti tudi v državah, ki jih je kriza najbolj prizadela, ta trend pa naj bi se še nadaljeval. Letos bosta po napovedih beležila negativno letno stopnjo rasti BDP le še Ciper in Hrvaška, do leta 2015 pa naj bi vsa gospodarstva EU ponovno rasla. Za EU v celoti se pričakuje, da bo dosegla raven gospodarske proizvodnje iz obdobja pred krizo ter tako postopoma nadoknadila zamujeno v preteklih letih.

V gospodarstvih EU se nadaljuje vzpostavljanje ravnotežja. To je pokazalo že zadnje poročilo Komisije o mehanizmu opozarjanja⁷. Poglobljeni pregledi, ki jih je Komisija objavila za 17 držav članic v okviru postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji⁸, so potrdili, da se več zunanjih in notranjih neravnotežij zmanjšuje. V več državah se je izboljšal saldo tekočega računa, k čemur je pogosto prispevala večja stroškovna konkurenčnost. Prvič od uvedbe postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji je Komisija ugotovila, da ugotovljeni izzivi v treh državah (Danska, Malta in Luksemburg) ne predstavljajo več neravnotežij. Tudi v Španiji ni več čezmernih neravnotežij. Kljub temu mora odpravljanje neravnotežij v številnih državah ostati prednostna naloga, zlasti glede na njihovo raven javnega in zasebnega dolga. Poleg tega v državah članicah, ki imajo zaradi velike domače investicijske vrzeli trajno visoke presežke na tekočem računu, to poslabšuje njihove srednje- do dolgoročne gospodarske obete.

Obsežna konsolidacija javnih financ, ki se je začela v letih 2011–2013, je skupaj z ukrepanjem ECB in ponovno rastjo prispevala k preprečitvi dolžniške krize, vendar ob visokih ravneh javnega dolga zdrave javne finance še naprej ostajajo pomembna prednostna naloga. Primanjkljaj sektorja država se je med letoma 2011 in 2014 zmanjšal na 2,6 % BDP v EU in 2,5 % BDP v euroobmočju. Na Irskem, v Grčiji, Litvi in na Portugalskem je bila struktura prilagoditve v zadnjih letih večinoma usmerjena v odhodkovno stran proračuna, v

⁶ Ker se v Grčiji in na Cipru še vedno izvaja podroben program finančne pomoči, za ti državi niso bila izdana priporočila in zato nista vključeni v ta sveženj.

⁷ COM(2013) 790 final z dne 13. novembra 2013.

⁸ COM(2014) 150 final z dne 5. marca 2014.

drugih državah, kot so Francija, Nizozemska, Italija in Finska, pa je temeljila pretežno na povišanju davkov. Izboljšanje celotnega javnofinančnega položaja je prispevalo k znižanju stroškov za obresti na zadolževanje. Javni dolg v EU in euroobmočju naj bi letos dosegel doslej najvišjo raven, vendar v Belgiji, na Irskem, v Grčiji, Španiji, Italiji, na Cipru in Portugalskem še vedno presega 100 % BDP, zato se mora nujno začeti vzdržno zmanjševati. Glede na demografske razmere v Evropi je dolg treba zmanjšati tudi v drugih državah članicah.

Stabilizacija finančnih trgov ne pokaže razlik med državami članicami, saj se pogoji financiranja za podjetja in gospodinjstva v državah EU še vedno močno razlikujejo. Izguba zaupanja, ki jo je povzročila kriza, je skupaj z učinkom doslej najboljše reforme finančnega sektorja, ki so sledile, povzročila krčenje ponudbe kreditov za mala in srednja podjetja od drugega četrtletja leta 2007 dalje. Pogoji počasi postajajo manj strogi in v prvem četrtletju leta 2014 so se pokazali prvi znaki izboljšanja. Kljub temu pogoji financiranja v številnih državah, kot so Italija, Grčija, Španija, Litva, Slovenija, Hrvaška in Ciper, ostajajo zaostreni, zlasti za mala in srednja podjetja. Ukrepi za dokončanje bančne unije in za odpravo glavnih neravnotežij, sprejeti na ravni EU, bodo pripomogli k izboljšanju splošnega finančnega okolja.

Narava izzivov, s katerimi se sooča EU, se spreminja. Kot je po globoki finančni krizi običajno, je okrevanje sprva šibko, narava izzivov pa se hitro spreminja. Še pred nekaj leti, sredi najhujše krize, ko sta javni primanjkljaj in dolg strmo naraščala, je bila ključna prednostna naloga ponovna vzpostavitev proračunske verodostojnosti, da bi zaustavili negativno spiralo med slabšanjem javnofinančnega položaja in tveganjem nestabilnosti bančnega sektorja ter odpravili nevzdržne trende v realnem gospodarstvu, kot so zaskrbljujoč upad konkurenčnosti, rastoč dolg zasebnega sektorja ali visoke cene nepremičnin. Zdaj je glavni izziv okrepiti realno gospodarstvo – rast in delovna mesta – v daljšem časovnem obdobju. Prednostne naloge se po državah razlikujejo, vključujejo pa upravljanje razdolževanja visoke ravni javnega in zasebnega dolga, nakopičenega med krizo; nadaljnjo stabilizacijo finančnega sektorja za povečanje pritoka kreditov v realno gospodarstvo; izvajanje ukrepov politik za okrepitev virov rasti in delovnih mest; okrepitev pogojev za spodbujanje naložb zasebnega sektorja in večjega povpraševanja; izboljšanje znanj in spretnosti ter pomoč ljudem pri ponovnem vključevanju na trg dela ter spodbujanje socialne kohezije.

Posledice krize še vedno zavirajo okrevanje. Vzdržno znižanje javnega in zasebnega dolga je pomembno, da se evropskim gospodarstvom omogoči povrnitev določene prožnosti in odpornosti na pretrese, vendar pa ne bi smelo zavirati rasti in je lahko v razmerah nizke inflacije problematično. Problemi, povezani s šibko rastjo produktivnosti, izvirajo že iz sredine devetdesetih let prejšnjega stoletja in po krizi niso izginili, lahko pa se še poslabšajo zaradi učinkov na rast, povezanih s staranjem prebivalstva. Stabilizacija bančnega sektorja in napredek pri alternativnih oblikah financiranja ostajata prednostni nalogi za povrnitev boljših posojilnih pogojev za realno gospodarstvo. Visoka brezposelnost in velika socialna stiska spodkopavata človeški in socialni kapital Evrope, zato je potrebno odločno ukrepanje v daljšem časovnem obdobju.

V ospredje je treba postaviti vprašanje pravičnosti. Učinki krize in ukrepov politik na gospodarske in socialne razmere vplivajo na raven neenakosti. Strukturna narava nekaterih reform na področju brezposelnosti, omejitve dostopa do izobraževanja in zdravstvenega varstva ter nekatere reforme davčnih ugodnosti lahko nesorazmerno vplivajo na ranljivejše

slaje družbe. To je politično in družbeno vprašanje, ki predstavlja tudi tveganje za prihodnji potencial rasti v EU.

Za vzdržno okrevanje bodo tudi v prihodnje ključne rasti prijazne naložbe. V kratkoročnem obdobju naj bi se rast naložb okrepila, saj se glavne ovire za povpraševanje in dobičke podjetij (negotovost, pogoji financiranja in potrebe po razdolževanju) počasi zmanjšujejo, gospodarski obeti pa se izboljšujejo. Konsolidacija javnih financ naj bi javnim organom tudi pomagala ponovno zagotoviti možnosti za naložbe, ki spodbujajo rast. Vendar so po Evropi še vedno prisotne velike vrzeli, zato je jasno, da mora EU več vlagati v raziskave in razvoj, inovacije, izobraževanje, znanja in spretnosti ter aktivne politike zaposlovanja, kot tudi v energetiko, promet in digitalno gospodarstvo, da bi bila kot celota konkurenčna v svetovnem gospodarstvu in da bi uresničila pričakovanja svojih državljanov. Strateška uporaba sredstev EU, ki so na voljo za obdobje 2014–2020, bi lahko imela pospeševalno vlogo pri podpiranju naložb na nacionalni ravni, zlasti za izboljšanje industrijske konkurenčnosti. Večjo pozornost bi bilo treba nameniti drugim instrumentom na ravni EU, ki so že bili predlagani, npr. evropskim projektnim obveznicam, ter možnosti kombiniranja sredstev iz strukturnih skladov s posojili EIB. Nujno je, da se ponovno pritegne vlaganje zasebnega sektorja. Da bi se to zgodilo, bo poleg ukrepov fiskalne politike treba sprejeti še druge odločitve. Zato bo treba obravnavati vprašanje finančne razdrobljenosti v ekonomski in monetarni uniji.

3. GLAVNI SKLOPI UKREPOV

Danes sprejeti sveženj priporočil za posamezne države odraža oceno Komisije glede napredka, ki so ga države članice dosegle v zadnjem letu, ob upoštevanju ozadja, opisanega v prejšnjem poglavju. Priporočila temeljijo tudi na poglobljenih pregledih, objavljenih marca 2014.

V zadnjem letu je bil dosežen določen napredek pri ohranjanju konsolidacije javnih financ ter na področju politik zaposlovanja. Ob dejstvu, da se je za nekatere države članice zaključil postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem, na to kažejo tudi reforme na področju politik zaposlovanja ob uporabi aktivnih politik zaposlovanja, uvedbi jamstev za mlade in prilagoditvi nekaterih sistemov določanja plač. Vendar je bilo storjeno premalo za zmanjšanje davčne obremenitve dela, saj so nižji davki na delo še vedno ključni za okrevanje, ki bo hkrati omogočalo odpiranje številnih novih delovnih mest. Napredek pri reformah proizvodnih in storitvenih trgov, kot tudi pri ukrepih za izboljšanje poslovnega okolja in okvirnih pogojev za raziskave in razvoj ter inovacije, je bil dokaj skromen. Prav tako je treba storiti več za izboljšanje okvira za konkurenco in delovanje mrežnih gospodarskih panog, med drugim z nadaljnjo nadgradnjo infrastrukture ter odpiranjem in povezovanjem trgov, kot so trgi z energijo ter trgi z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami. Čaka nas tudi še dolga pot za izboljšanje razpoložljivosti in uspešnosti izobraževalnih sistemov in sistemov socialnega varstva ter delovanja javne uprave, kar bi sprostito proračunske možnosti za rasti prijazne odhodke.

Komisija poudarja, da je treba nadaljevati reforme v več državah s čezmernimi neravnotežji (Hrvaška, Italija in Slovenija), kot tudi v državah, v katerih bi lahko zaradi obsega neravnotežij prišlo do škodljivih učinkov širjenja v druge države (Francija, Irska in Španija). V celoti gledano so načrti, opisani v nacionalnih programih, spodbudni ter bi morali zadostovati za nujno zmanjšanje nekaterih makroekonomskih neravnotežij, opredeljenih v preteklosti, če bodo izvedeni v skladu z načrti. Zato Komisija meni, da na tej stopnji ni treba

uporabiti korektivnega dela postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji. Poseben poudarek je zato namenjen izvajanju in spremljanju napredka v teh državah.

Danes objavljena priporočila za posamezne države opredeljujejo prednostna področja za izvedbo reform v posameznih državah članicah za naslednjih 12–18 mesecev, pri čemer ustrezno upoštevajo potrebo po zmanjšanju neravnotežij. Oblikovana so tudi priporočila za euroobmočje kot celoto, ki opozarjajo na soodvisnost držav članic in predlagajo načine za izboljšanje delovanja ekonomske in monetarne unije. Priloga 1 vsebuje pregled priporočil, Priloga 2 pa pregled trenutnega stanja po državah članicah pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020. Podrobnejše informacije za vsako državo članico so navedene v analitičnih dokumentih služb Komisije, ki se objavijo hkrati s priporočili. Primerjalni podatki, ki so podlaga za analize, razčlenjeni po področjih politik, so na voljo tudi na spletni strani Komisije⁹.

Prizadevanja za diferencirano in rasti prijazno konsolidacijo javnih financ

Konsolidacija javnih financ nikoli ni bila sama sebi namen. Javnim organom je bilo treba omogočiti, da si povrnejo fiskalno verodostojnost in ponovno ustvarijo javnofinančne možnosti za vlaganje v vzdržno rast.

V zvezi s tem se je Komisija dosledno zavzemala za to, da bi bila konsolidacija javnih financ kar se da rasti prijazna. Ker se razmere po državah članicah močno razlikujejo, je predlagala diferenciran pristop, prilagojen vsaki posamezni državi članici, ki ga namerava uporabljati tudi v izboljšanih javnofinančnih razmerah. Pakt za stabilnost in rast je v splošnem dokazal, da dobro deluje, če se njegova pravila spoštujejo.

Od leta 2011 so bile v javnih financah EU dosežene znatne izboljšave, kar velja tudi za lansko leto: primanjkljaji se zmanjšujejo, razmerje med dolgom in BDP pa bo letos doseglo najvišjo raven in se začelo zniževati z letom 2015. Več držav članic tako postopoma ponovno pridobiva fiskalni manevrski prostor, zato lahko zdaj uporabijo manj restriktivno fiskalno naravnost. V državah, ki imajo visok primanjkljaj in dolg, bodo tudi v prihodnje potrebna nadaljnja prizadevanja, četudi z upočasnjem tempom. Večjo pozornost bi bilo treba nameniti kakovosti javnih financ in strateškemu preoblikovanju načrtovanja odhodkov in prihodkov, ki bo podpiralo rast in delovna mesta.

Komisija v skladu s pravili Pakta priporoča, naj se za Avstrijo, Belgijo, Češko, Dansko, Slovaško in Nizozemsko zaključi postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem. To pomeni, da bo po tem ciklu evropskega semestra v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem 11 držav članic, medtem ko je jih je bilo leta 2013 še 17. V primerjavi z letom 2011, ko je bilo v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem kar 24 držav, se je njihovo število več kot prepolovilo.

Okvir 1. Položaj držav članic glede na Pakt za stabilnost in rast, kot ga je priporočila Komisija 2. junija 2014	
Država ni v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem	BG, DE, EE, FI, HU, IT, LT, LU, LV, RO, SE
Ukinitev postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem	AT, BE, CZ, DK, SK, NL*

⁹ Glej http://ec.europa.eu/europe2020/index_sl.htm

Postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem še poteka z roki za ukrepanje v letu:	
2014	MT
2015	IE, FR, PL, PT, SI, UK**
2016	CY, EL, ES, HR

Opombe: *Za Nizozemsko je priporočen predčasen zaključek postopka. **Rok za Združeno kraljestvo je proračunsko leto 2014/2015.

Za vse več držav bodo torej začela veljati pravila preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast. Ta pravila so bila z zakonodajo, sprejeto v prvem svežnju o ekonomskem upravljanju, precej okrepljena, cilj pa je bil zagotoviti, da bi se države članice še naprej ustrezno približevale svojemu srednjeročnemu proračunskemu cilju.

V skladu z zahtevami EU so bili fiskalni okviri okrepljeni na nacionalni ravni, kar bo omogočilo lažje spremljanje trdnosti javnih financ, saj temeljijo na večji odgovornosti in preglednosti. To vključuje vzpostavitev neodvisnih fiskalnih institucij, ki bodo imele v nacionalnem letnem proračunskem ciklu opredeljeno vlogo.

V celoti gledano je bil dosežen napredek, vendar nekatere države članice še niso ustanovile ustreznih organov ali pa morajo okrepiti obstoječe organe, da bodo lahko neodvisno opravljali svoje naloge (Bolgarija, Češka, Luksemburg, Malta, Poljska, Hrvaška, Italija, Slovenija in Španija). Komisija bo sprejela potrebne ukrepe za zagotovitev, da se bodo navedene nove pravne zahteve uporabljale nepristransko.

Komisija priporoča, da bi bilo ob upoštevanju razpoložljivega fiskalnega manevrskega prostora pri odhodkih treba dati prednost javnim naložbam v infrastrukturo, raziskave, inovacije in človeški kapital, med drugim s povečanjem stroškovne učinkovitosti odhodkov. To je še zlasti poudarjeno v priporočilih za Češko, Nemčijo, Italijo, Nizozemsko, Poljsko, Združeno kraljestvo in v določeni meri Španijo. Na splošno je mogoče storiti več, da se poveča učinek javne porabe in olajša dodeljevanje omejenih sredstev za naložbe. Nekaterim državam članicam, npr. Nemčiji, se priporoča tudi, naj povečajo domače povpraševanje s pospeševanjem javnih naložb, če jim to dopušča fiskalni manevrski prostor, in naj spodbujajo zasebne naložbe. To bi spodbudilo potencial za rast, prispevalo k pokrivanju dolgoročnih potreb in pripomoglo k okrevanju.

Struktura davčnih sistemov in še zlasti prenos težišča davčne osnove z obdavčitve dela na druge vire je ključen element reform, ki se trenutno izvajajo. Prioriteta mnogih držav članic je zmanjšati obdavčitev dela ter tako povečati spodbude za delo in zmanjšati razmeroma visoke stroške dela, zlasti za nizko kvalificirane delavce. Čeprav je več držav članic (Avstrija, Belgija, Italija, Francija, Latvija, Madžarska in Nizozemska) uvedlo ali začelo uvajati davčne ukrepe na podlagi lanskih priporočil na tem področju, je v celoti gledano dosednji napredek omejen. Večina izzivov na davčnem področju, opredeljenih v lanskih priporočilih, tako ostaja veljavnih tudi za leti 2014/2015.

Splošneje je še na voljo manevrski prostor za nadaljnji napredek pri zmanjševanju skupnega davčnega bremena in/ali povečanju učinkovitosti davčnega sistema ter zmanjšanju njegovih izkrivljajočih učinkov. Takšne reforme je mogoče izpeljati tako, da se izboljša učinkovitost pobiranja davkov, spodbuja gospodarska aktivnost in ustvarjanje delovnih mest ter poveča pravičnost davčnega sistema. Nekatera priporočila se zato osredotočajo na izboljšanje

izpolnjevanja davčnih obveznosti in boja proti davčnim goljufijam, na razširitev davčne osnove z odpravljanjem vrzeli pri obstoječih davkih (npr. odprava izjem, olajšav, znižanih stopenj in drugih posebnih ureditev), na odpravljanje okolju škodljivih subvencij ter na nadaljnji prenos težišča davčne osnove z obdavčitve dela na davke, ki so rasti manj škodljivi, kot so okoljski davki ali periodični davki na premoženje. Prizadevanja za omejitev obdavčitve dela se lahko izvajajo vzporedno z bolj specifičnimi ukrepi, kot so davčne ugodnosti za povečanje finančnih spodbud za delo in zmanjšanje razmeroma visokih stroškov dela za nizko kvalificirane delavce.

Nedaven razvoj je pokazal tudi, da nekatere multinacionalne družbe uporabljajo strategije davčnega načrtovanja, da bi zmanjšale svoje celotno davčno breme, pri čemer izkoriščajo tehnične podrobnosti in neskladja med davčnimi sistemi ter tako lahko znatno zmanjšajo svoje davčne obveznosti. Čezmejna narava številnih struktur davčnega načrtovanja in večja mobilnost kapitala pristojnim organom v posameznih državah otežujeta boj proti agresivnemu davčnemu načrtovanju. To vprašanje zahteva bolj zavzeto in hitrejše ukrepanje s strani držav članic in na ravni EU. Take prakse spodkopavajo davčne osnove držav članic, ki se že sicer soočajo s finančnimi omejitvami. Glede na prizadevanja na ravni EU in na mednarodni ravni za zmanjšanje erozije davčnih osnov in preusmerjanja dobičkov bi morale nekatere države članice razmisliti o načinih za ohranjanje vzdržnosti prihodkov ter pregledati svoje davčne ureditve, da bi okrepile mehanizme za boj proti zlorabam.

V številnih državah članicah se velik del javnofinančnih odhodkov porabi za sisteme socialne zaščite, zato se pričakuje, da bo učinek staranja prebivalstva zelo velik, zlasti na državne pokojnine ter izdatke za zdravstveno varstvo. Tako denimo več kot 70 % predvidenega povečanja javnih izdatkov zaradi staranja prebivalstva izhaja iz povečanja izdatkov za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo.

Komisija opozarja na potrebo po nadaljevanju pokojninskih reform v več kot polovici držav članic, da bodo sistemi ostali družbeno ustrezni in finančno vzdržni. Eden ključnih parametrov za vzdržnost pokojninskih sistemov je starost, pri kateri se ljudje v skladu z zakonodajo lahko upokojijo, tj. zakonsko določena upokojitvena starost. Nadaljnje vezanje zakonsko določene upokojitvene starosti na pričakovano življenjsko dobo bo pripomoglo k ohranjanju finančne stabilnosti javnih pokojninskih sistemov, ko se bo delež starejših v prebivalstvu EU povečeval. Daljša obdobja plačevanja prispevkov v delovnem življenju bi prispevala tudi k ohranjanju ustrezne višine pokojnin. Vzporedno z navedenimi reformami pa si je treba prizadevati tudi za povečanje zaposlitvenih možnosti za starejše delavce, med drugim z vseživljenjskim učenjem in spodbudami za podaljšanje ostajanja v zaposlitvi, tako da bi bila dejanska starost izstopa iz trga dela, tj. dejanska upokojitvena starost, bližje zakonsko določeni upokojitveni starosti.

V zadnjih nekaj letih je 23 držav članic uzakonilo zvišanje upokojitvene starosti. Precej držav (npr. Češka, Estonija, Grčija, Hrvaška, Italija, Litva, Malta, Poljska, Slovenija, Slovaška in Združeno kraljestvo) je poleg tega izenačilo upokojitveno starost za moške in ženske. Nekatere države članice so uvedle tudi izrecno prilagajanje upokojitvene starosti podaljševanju pričakovane življenjske dobe v prihodnosti. To velja za Ciper, Dansko, Grčijo, Italijo, Nizozemsko in Slovaško. Poleg tega je večina držav sprejela ukrepe za omejitev predčasnega upokojevanja. Vendar je večina manj zahtevnih ukrepov zdaj izčrpana, pri zmanjševanju potencialne vrzeli v financiranju v prihodnosti pa bo potreben večji napredek. Zato so bila več državam ponovno izdana priporočila, zlasti za zagotavljanje tesnejše vezanosti upokojitvene starosti na pričakovano življenjsko dobo.

Tabela 1. Zakonsko določena upokojitvena starost in starost za predčasno upokožitev v EU

	Zakonsko določena upokojitvena starost – moški				Zakonsko določena upokojitvena starost – ženske				Starost za predčasno upokožitev – moški				Starost za predčasno upokožitev – ženske			
	2010	2020	2030	2060	2010	2020	2030	2060	2010	2020	2030	2060	2010	2020	2030	2060
BE	65	65	65	65	65	65	65	65	60	62	62	62	60	62	62	62
BG	63	65	65	65	60	63	63	63	63	65	65	65	60	63	63	63
CZ	62l 2m	63l 8m	65	69l 4m	58l 8m	61l 8m	64l 8m	69l 4m	60	60	60	64l 4m	55l 8m	58l 8m	60	64l 4m
DK	65	66	68	72,5	65	66	68	72,5	60	63	65	69,5	60	63	65	69,5
DE	65	65l 9m	67	67	65	65l 9m	67	67	63	63	63	63	60	63	63	63
EE	63	63l 9m	65	65	61	63l 9m	65	65	60	60l 9m	62	62	58	60l 9m	62	62
IE	66	66	67	69	66	66	67	69	65	65	65	65	65	65	65	65
EL	65	67	68,8	71,4	60	67	68,8	71,4	60	62	63,8	66,4	55	62	63,8	66,4
ES	65	65,8	67	67	65	65,8	67	67	61	63	63	63	61	63	63	63
FR	60–65	62–67	62–67	62–67	60–65	62–67	62–67	62–67	60	62	62	62	60	62	62	62
HR	65	65	65	65	60	62l 6m	65	65	60	60	60	62	55	57l 6m	60	62
IT	65l 4m	66l 11m	67l 9m	70l 3m	60l 4m	66l 11m	67l 9m	70l 3m	–	63l 11m	64l 9m	67l 3m	–	63l 11m	64l 9m	67l 3m
CY	65	65	66	69	65	65	66	69	63	63	63	63	63	63	63	63
LV	62	63l 9m	65	65	62	63l 9m	65	65	60	61l 6m	63	63	60	61l 6m	63	63
LT	62,5	64	65	65	60	63	65	65	57,5	59	60	60	55	58	60	60
LU	65	65	65	65	65	65	65	65	57	57	57	57	57	57	57	57
HU	62	65	65	65	62	65	65	65	60	65	65	65	59	65	65	65
MT	61	63	65	65	60	63	65	65	61	61	61	61	60	61	61	61
NL	65	66l 3m	67l 9m	69l 9m	65	66l 3m	67l 9m	69l 9m	65	66l 3m	67l 9m	69l 9m	65	66l 3m	67l 9m	69l 9m
AT	65	65	65	65	60	60	63,5	65	62	62	62	62	60	60	62	62
PL	65	67	67	67	60	62	64,8	67	–	65	65	65	55	62	62	62
PT	65	66	66	66	65	66	66	66	55	55	55	55	55	55	55	55
RO	64	65	65	65	59	61	63	63	59	60	60	60	54	56	58	58
SI	63	65	65	65	61	65	65	65	58	60	60	60	56l 8m	60	60	60
SK	62	62,6	63,9	67,7	57,9	62,6	63,9	67,7	60	60,6	61,9	65,7	55,9	60,6	61,9	65,7
FI	63–68	63–68	63–68	63–68	63–68	63–68	63–68	63–68	62	62	62	62	62	62	62	62
SE	61–67	61–67	61–67	61–67	61–67	61–67	61–67	61–67	61	61	61	61	61	61	61	61
UK	65	66	66	68	60	66	66	68	65	66	66	68	60	66	66	68

Vir: službe Komisije.

Komisija opozarja tudi na potrebo po reformi sistemov zdravstvenega varstva, da bodo lahko izpolnjevali svoje cilje zagotavljanja univerzalnega dostopa do visokokakovostne zdravstvene oskrbe na stroškovno učinkovit način ter da se zagotovi njihova finančna vzdržnost. To velja na primer za Avstrijo, Bolgarijo, Češko, Finsko, Francijo, Malto, Poljsko, Portugalsko, Romunijo, Slovaško, Nemčijo, Irsko in Španijo.

Ponovna vzpostavitev normalnih posojilnih pogojev za gospodarstvo

V zadnjem letu se je finančna razdrobljenost trgov državnih in podjetniških dolžniških instrumentov precej zmanjšala, hkrati pa se še naprej zmanjšujejo tudi razlike v donosnosti obveznic ranljivih držav članic, predvsem na podlagi zaupanja v uspeh potekajočega prilagajanja javnih financ in gospodarskih reform. Kljub temu, da so se pogoji bančnega financiranja do neke mere normalizirali, pa finančna razdrobljenost posojilnega trga v euroobmočju še vedno negativno vpliva zlasti na mala in srednja podjetja ter ovira izvajanje denarne politike.

Bančni sektor se je v letu 2013 nekoliko prestrukturiral, to prilagajanje pa bo treba v več državah še nadaljevati. Rast kreditov je bila po pozitivni rasti leta 2012 (0,7 %) v letu 2013 negativna (-1,9 %). V letu 2013 se je kreditiranje okrepilo v nekaterih nordijskih ter srednje- in vzhodnoevropskih državah.

Države članice so uvedle politike za izboljšanje dostopa do financiranja, npr. sprejetje ali razširitev sistemov jamstev za posojila ali spodbujanje alternativnih mehanizmov financiranja, kot sta razvoj trgov podjetniških obveznic (Danska, Estonija, Italija in Portugalska) ali trgov tveganega kapitala (Češka, Nemčija, Španija, Estonija, Nizozemska in Portugalska). Javni viri so bila uporabljeni tudi za ohranjanje naložb v inovacije, zlasti s strani MSP. Pri takšnih reformah je seveda potreben čas, da se pokažejo njihovi učinki. Komisija zato poudarja, da je na več področjih treba še naprej vztrajati pri reformah.

Na ravni EU je odločitev o vzpostavitvi bančne unije izredno pomembna. K povrnitvi zadostnega kreditiranja bodo nadalje prispevali dokončanje načrtovane politike, nadaljnje čiščenje bilanc stanja bank in povečanje rezerv lastniškega kapitala, če se bo to pri sedanjem pregledu kakovosti sredstev izkazalo za potrebno. Naslednji mejnik bi bil vzpostavitev globljih kapitalskih trgov, ki so za financiranje inovativnih projektov in dolgoročnih naložb primernejši od bančnega kreditiranja.

Spodbujanje rasti in konkurenčnosti za danes in jutri

Za izboljšanje okvirnih pogojev za rast in delovna mesta ter za okrepitev prilagodljivosti naših gospodarstev so potrebne strukturne reforme. To je še zlasti pomembno v času, ko brezposelnost ostaja visoka. V celoti gledano napredek v primerjavi z letom 2013 ostaja skromen, zato Komisija predlaga, da se več priporočil ohrani tudi v letu 2014.

Za gospodarsko rast so ključne dobro delujoče storitve, tako neposredno kot eden ključnih virov delovnih mest, kot tudi posredno, saj zagotavljajo vse pomembnejši prispevek za druge sektorje in za produktivnost gospodarstva. Na nacionalni ravni je še vedno mogoče zagotoviti številne možnosti, prav tako pa tudi na evropski ravni, in sicer z dokončanjem enotnega trga, zlasti v storitvenem sektorju ter v sektorju informacijskih in komunikacijskih tehnologij.

Za kakovost prometnih in energetskega omrežij ter omrežij informacijskih in komunikacijskih tehnologij so ključni boljša infrastruktura in medsebojne povezave. Na podlagi lanskih priporočil je bilo sprejetih nekaj ukrepov, vendar je treba z njimi nadaljevati tudi v prihodnje. Napredek pri izvajanju priporočil, povezanih z delovanjem železniškega sektorja, telekomunikacijske infrastrukture in poštnih storitev v Avstriji, Belgiji, Nemčiji, Španiji, Franciji, Italiji, Romuniji in na Poljskem ni enakomeren, saj je bil npr. v Belgiji dosežen znaten napredek na področju telekomunikacij, v Franciji in Španiji je bilo nekaj napredka v železniškem sektorju, Nemčija, Romunija, Italija in Poljska so rahlo napredovale pri železnicah in/ali širokopasovnih povezavah, medtem ko v belgijskih poštnih storitvah ni bilo nobenega napredka. Večji napredek je potreben tudi pri delovanju in odpiranju storitev na lokalni ravni.

Ob nedavnih dogodkih se je ponovno pokazalo, da mora EU nadaljevati z zmanjševanjem svoje odvisnosti od uvoza energije in oblikovati trdno strategijo za energetske varnosti. To je sestavni del energetske in podnebne strategije EU. Komisija je nedavno pripravila predlog strategije¹⁰, s katero bo mogoče narediti kvalitativni korak naprej pri zadostitvi potrebam EU po energiji, med drugim z diverzifikacijo virov oskrbe in izboljšanjem energetske tehnologije, zmanjšanjem povpraševanja po energiji s pomočjo večje energetske učinkovitosti, stroškovno

¹⁰ COM(2014) 330 final z dne 28. maja 2014.

učinkovitejšim razvojem obnovljivih virov energije ter okrepitevjo omrežij. Strateška analiza, na kateri temeljijo ti predlogi, se odraža tudi v več priporočilih letošnjega svežnja.

Učinkovit okvir za konkurenco je eden bistvenih vidikov delovanja trgov z blagom in storitvami. Na tem področju so države dosegle mešan napredek. Sprejetih je bilo nekaj ukrepov za izvajanje nove konkurenčne zakonodaje ter za okrepitev pristojnosti nacionalnih organov za konkurenco in regulativnih organov. Vendar je v nekaterih državah treba okrepiti neodvisnost organov za konkurenco, med drugim tako, da se jim dajo na voljo zadostni finančni in človeški viri.

Precejšnje koristi bi lahko pridobili tudi z izboljšanjem kakovosti raziskovalnih in inovacijskih sistemov ter z uvrščanjem raziskav in razvoja višje med prednostne naloge. Poleg dodatnih naložb bi bilo treba izvesti korenite reforme za posodobitev javno-zasebnega sistema za raziskave in inovacije ter za izboljšanje širših okvirnih pogojev za podjetja, da bi se lahko razvijala v smeri bolj intenzivne uporabe znanja. V sistemu kazalnikov uspešnosti v okviru Unije inovacij se ocenjuje, kako uspešne so države članice na področju raziskav in inovacij. Komisija je na ravni držav članic ugotovila vrsto regulativnih ozkih grl. V celoti gledano se inovacijska vrzel v EU povečuje, saj so nekatere države (Švedska, Nemčija, Danska in Finska) zelo uspešne, medtem ko uspešnost drugih upada (Združeno kraljestvo, Poljska, Češka, Madžarska, Portugalska, Romunija, Grčija, Bolgarija in Malta). Latvija, Slovaška, Litva in Estonija se odrezale spodbudneje in kažejo trend dohitevanja uspešnejših držav.

Države članice si prizadevajo doseči svoje podnebne in energetske cilje za leto 2020, vendar Komisija priporoča nekaj dodatnih ukrepov, da bi jim to uspelo. Poseben poudarek je namenjen tudi učinkovitosti virov; več priporočil je tako denimo namenjenih nadaljnjemu izboljšanju ravnanja z odpadki.

Zmanjševanje brezposelnosti in socialnih posledic krize

Kot posledica krize se je brezposelnost v večini držav članic močno povečala, prav tako pa se je v večini držav članic na doslej najvišje ravni povzpela dolgotrajna brezposelnost, ki trenutno v povprečju predstavlja polovico celotne brezposelnosti. Povečuje se tudi strukturna brezposelnost in neuskkljenost ponudbe in povpraševanja na trgih dela. Ukinjanje delovnih mest je prizadelo zlasti prekarne poklice, glavni razlog pa sočasne pogodbe o zaposlitvi. Skupno število zaposlitev s krajšim delovnim časom se povečuje. Nedavni podatki kažejo, da se je brezposelnost na ravni EU ustalila, v nekateri državah tudi zmanjšala, vendar bo za splošno izboljšanje potreben čas, poleg tega pa učinki krize segajo precej prek meja trga dela.

V nekaterih državah članicah se je skupni realni bruto razpoložljivi dohodek gospodinjstev zmanjšal, skoraj četrtino prebivalcev EU pa zdaj ogroža revščina ali socialna izključenosti. Glavni dejavniki revščine in socialne izključenosti so dolgotrajna brezposelnost, segmentacija trga dela in polarizacija plač, delno pa k njima prispeva tudi slabitev redistribucijskega učinka davčnih sistemov in sistemov socialnih prejemkov. V mnogih državah stabilizacijski učinek izdatkov za socialno zaščito postopoma slabi, saj se povečuje število dolgotrajno brezposelnih, ki so izgubili pravico do prejemanja nadomestil. K temu je prispevala tudi potreba bo povrnitvi finančne vzdržnosti sistemov socialne varnosti. V več primerih so bili sprejeti ukrepi za zmanjšanje višine ali skrajšanje trajanja nadomestil ter uvedeni strožji pogoji za upravičenost, da bi povečali spodbude za vrnitev v zaposlenost, vendar je to povzročilo tudi izključevanje upravičencev iz nekaterih shem. Komisija je razvila nov sistem

kazalnikov¹¹, ki se v okviru širšega ekonomskega upravljanja EU uporablja za spremljanje trendnih gibanj na področju brezposelnosti, revščine in neenakosti.

Zaradi poslabšanja razmer na področju zaposlovanja so številne države članice začele izvajati pomembne reforme, npr. za zmanjšanje segmentacije trga dela (med drugimi Španija, Portugalska, Italija in Francija). V boju proti brezposelnosti je ključna tudi kakovost in uspešnost aktivnih politik zaposlovanja ter učinkovitost javnih zavodov za zaposlovanje, zato so v zvezi s tem naslovljena priporočila na več držav članic. Učinkovitost aktivnih politik zaposlovanja so povečale in/ali izboljšale Bolgarija, Nemčija, Estonija, Irska, Grčija, Italija, Luksemburg, Španija, Portugalska, Slovaška, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo.

Tabela 2. Kazalniki brezposelnosti, brezposelnosti mladih ter deleža mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo (NEET), 2013

	Stopnja brezposelnosti v %	Stopnja brezposelnosti mladih v %	Brezposelnost mladih (v tisočih)	Stopnja NEET 15–24 let v %	NEET 15–24 let (v tisočih)
EU	10,8	23,4	5 611	13,0	7 345
BE	8,4	23,7	97	12,7	168
BG	13,0	28,4	65	21,6	167
CZ	7,0	18,9	69	9,1	104
DK	7,0	13,0	57	6,0	43
DE	5,3	7,9	356	6,3	558
EE	8,6	18,7	11	11,3	17
IE	13,1	26,8	57	16,1	86
EL	27,3	58,3	176	20,6	219
ES	26,1	55,5	951	18,6	832
FR	10,3	24,8	699	11,2	818
HR	17,2	49,7	74	18,6	96
IT	12,2	40,0	655	22,2	1 337
CY	15,9	38,9	16	18,7	20
LV	11,9	23,2	22	13,0	31
LT	11,8	21,9	27	11,1	44
LU	5,8	17,4	3	5,0	3
HU	10,2	27,2	84	15,4	175
MT	6,5	13,5	4	9,9	6
NL	6,7	11,0	157	5,1	104
AT	4,9	9,2	54	7,1	70
PL	10,3	27,3	407	12,2	547
PT	16,5	37,7	148	14,2	156
RO	7,3	23,6	187	17,2	442
SI	10,1	21,6	16	9,2	20
SK	14,2	33,7	73	13,7	97
FI	8,2	19,9	66	9,3	59
SE	8,0	23,4	154	7,5	92
UK	7,5	20,5	924	13,3	1 021

Vir: službe Komisije.

Za spodbujanje ustvarjanja delovnih mest je več držav sprejelo ukrepe, namenjene decentralizaciji mehanizmov določanja plač in lažjemu prilagajanju plačnih pogojev gospodarskemu okolju (npr. Francija, Italija, Portugalska in Španija). Možnosti za zmanjšanje stroškov, ki ne izhajajo iz dela, zlasti davčnega primeža, niso bile vedno v celoti izkoriščene glede na trenutne proračunske omejitve, vendar so nekatere države nedavno sprejele ukrepe, ki gredo v to smer (Francija, Italija), predvideni pa so tudi nadaljnji ukrepi (npr. Španija).

¹¹ COM(2013) 690 z dne 2. oktobra 2013 in COM(2013) 801 z dne 13. novembra 2013.

Komisija je v več priporočilih poseben poudarek namenila tudi zajemu, ustreznosti in zasnovi nadomestil za brezposelnost in socialne pomoči. Cilj je zagotoviti ustrezno ravnovesje med podpiranjem ljudi pri vračanju v zaposlitev in zagotavljanjem ustrezne dohodkovne podpore v razmerah naraščajoče revščine.

Kriza je zlasti prizadela mlade. Stopnja brezposelnosti mladih v EU se je močno povečala – med letoma 2008 in 2013 za več kot 7,5 odstotne točke (s 15,6 % na 23,3 %) – in je trenutno skoraj 2,5-krat višja od stopnje brezposelnosti odraslih, prizadetih pa je 5,6 milijona mladih v starosti 15–24 let. Poleg tega veliko mladih niti ne dela niti ne študira: leta 2013 je bilo zabeleženih 7,3 milijona mladih v starosti 15–24 let, ki niso bili zaposleni niti se niso izobraževali ali usposabljali, kar predstavlja 13-odstotni delež te starostne skupine. Na ravni EU in na nacionalni ravni so se začeli izvajati pomembni ukrepi za boj proti brezposelnosti mladih (glej okvir 2). V skladu s cilji jamstva za mlade se priporočila osredotočajo na primer na učinkovitost javnih zavodov za zaposlovanje, kakovost izobraževanja in usposabljanja, vključno z vajeništvu, in boljše doseganje neaktivnih mladih.

Komisija opozarja tudi na dejstvo, da so v zadnjih letih številne države članice, kot so Bolgarija, Italija, Slovaška in Romunija, v nasprotju z njenimi priporočili zmanjšale javne izdatke za izobraževanje. Treba je zagotoviti zadostne izobraževalne zmogljivosti, ki bodo lahko absorbirale vse mlade študente, saj se je delno zaradi manjših možnosti vstopa na trg dela od začetka krize povečal vpis na visokošolske ustanove. Komisija v priporočilih poudarja tudi, da je pomembno, da sistemi izobraževanja in usposabljanja prispevajo k nadgradnji človeškega kapitala starejših delavcev¹², da se jim omogoči daljše in bolj produktivno delovno življenje.

Okvir 2. Izvajanje jamstva EU za mlade

Priporočilo v zvezi z jamstvom za mlade, ki ga je predlagala Komisija in ga je Svet potrdil lani, države članice zavezuje k zagotavljanju, da vsi mladi v starosti do 25 let dobijo kakovostno ponudbo za delo, izobraževanje ali usposabljanje v štirih mesecih po zaključku formalnega šolanja ali po tem, ko so postali brezposelni. Za doseg tega cilja je treba vzpostaviti učinkovite in inovativne strukture, postopke in ukrepe ter izvesti reforme, ki bodo omogočile uspešnejše prehajanje iz šolanja na trg dela.

Komisija je od vseh držav članic prejela nacionalne izvedbene načrte o jamstvu za mlade, ki se zdaj izvajajo. Izvajalci storitev jamstva za mlade, ki bodo v mnogih primerih javni zavodi za zaposlovanje, bodo ključni za uspeh tega ukrepa, v katerega bo vključenih več milijonov mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposablajo (NEET). Napredek je bil dosežen tudi pri zgodnji aktivaciji in doseganju mladih, ki niso registrirani pri zavodih za zaposlovanje.

Deležniki, socialni partnerji in podjetja so se v okviru evropske koalicije za vajeništva zavezali, da si bodo prizadevali za povečanje ponudbe, kakovosti in privlačnosti vajeništev, s čimer so potrdili pomembnost reforme vajeništev. Za zagotovitev zadostnega števila in kakovosti ponudb bo pomembna tudi vključenost zasebnega sektorja. Komisija nekatere države članice opozarja na posebno pomembne izzive pri uvedbi jamstva za mlade, ki so opredeljeni v priporočilih (Španija, Italija, Slovaška, Hrvaška, Portugalska, Poljska, Bolgarija, Irska).

¹² Novejše analize potrjujejo, da je poleg težkega položaja mladih problematičen tudi zaskrbljujoče visok delež odraslih z zelo skromnimi osnovnimi znanji in spretnostmi (okoli 20 %). K financiranju ukrepov na tem področju lahko prispevajo tudi evropski strukturni in investicijski skladi.

Po predložitvi predlogov Komisije, ki jih potrdi Evropski svet, bodo na voljo evropska sredstva za podporo boju proti brezposelnosti mladih. Poseben sklad (6 milijard EUR vredna pobuda za zaposlovanje mladih) bo zagotavljal podporo državam članicam in regijam z zelo visoko brezposelnostjo mladih (več kot 25-odstotna stopnja brezposelnosti za starostno skupino 15–24 let v letu 2012). Države članice trenutno pripravljajo ustrezne operativne programe, prek katerih se bodo v naslednjih dveh letih zagotavljala ta sredstva. Podporo za zmanjševanje brezposelnosti mladih lahko zagotavlja tudi Evropski socialni sklad.

Posodobitev javne uprave

Več držav članic je začelo izvajati obsežne reforme za izboljšanje kakovosti in učinkovitosti javne uprave. To kaže na občutno povečanje zavedanja o pomenu kakovostne javne uprave za splošno gospodarsko uspešnost in konkurenčnost, pa tudi za pritisk za konsolidacijo javnih financ.

Prednostna področja za izvedbo reform se po državah razlikujejo. Nekatere države članice so začele odpravljati podvajanje nalog med različnimi organi in ravnmi države. Druge si prizadevajo za okrepitev upravne zmogljivosti javne uprave, njene strokovnosti in kakovosti oblikovanja politik.

Mnoge od teh reform vključujejo prizadevanja za širšo uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter nadaljnji razvoj storitev e-uprave, kot so e-javna naročila, kar naj bi pripomoglo k večji preglednosti in nižjim stroškom. Vse več držav članic išče tudi načine za posodobitev pobiranja davkov, npr. z uvedbo predhodno izpolnjenih davčnih napovedi, spletnih storitev in enkratne predložitve podatkov za državljane in podjetja. Države članice si prizadevajo tudi za zmanjšanje upravnega bremena, pri čemer pri pripravi nove zakonodaje in pregledu veljavne nacionalne zakonodaje uporabljajo ocene učinka, da bi zakonodaja bolje ustrezala svojemu namenu in da se zmanjša z zakonodajo povezano upravno breme. Na ravni EU Komisija že več let pregleduje zakonodajo EU, odpravlja zastarela pravila, zmanjšuje upravno breme, povezano z zagotavljanjem skladnosti z zakonodajo, in si prizadeva na splošno izboljšati kakovost zakonodaje EU¹³.

Izboljšanje kakovosti, neodvisnosti in učinkovitosti nacionalnih pravosodnih sistemov je še eden od pomembnih elementov posodobitve javne uprave, ki ima neposreden ekonomski vpliv na ustanavljanje podjetij, izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, vključno pri pogodbah o zaposlitvi, izterjavo dolga, premoženjske in socialne pravice ter spore z organi javne uprave v zvezi z davki in socialno varnostjo. Na podlagi lanskih priporočil je na tem področju več držav doseglo napredek, in sicer Italija, Španija, Latvija, Madžarska in Slovenija, v drugih državah pa je bil napredek skromnejši. Komisija v več primerih priporoča nadaljnje ukrepanje.

Visoka raven korupcije slabo vpliva na poslovno okolje, hkrati pa njeni negativni učinki spodkopavajo tudi družbo kot celoto. Komisija na podlagi lanskih priporočil in objave protikorupcijskega poročila Komisije iz leta 2014¹⁴ več državam članicam priporoča nadaljnje ukrepanje.

¹³ Za najnovejše podatke na ravni EU glej COM(2013) 685 z dne 2. oktobra 2013.

¹⁴ COM(2014) 38 z dne 3. februarja 2014.

4. ZAKLJUČEK

Vztrajna prizadevanja v okviru politik na vseh ravneh v zadnjih letih so ponovno omogočila precej trdnejši položaj gospodarstva EU. Z jasno politično odločenostjo, namenjeno ohranjanju celovitosti in prihodnosti ekonomske in monetarne unije, so odločitve v okviru vseh ekonomskih politik skupaj prispevale k prenovi ekonomskega upravljanja, izboljšanju ekonomskih temeljev in ustvarjanju učinkovitih finančnih zaščitnih ukrepov, da bi tako zagotovili vzdržnejši model rasti v prihodnosti.

Gospodarski obeti v EU se zdaj izboljšujejo. Vendar pa bo v letih 2014–2015 rast še vedno neenakomerna in šibka, zato je treba začete strukturne reforme z enako zavzetostjo nadaljevati. Poleg tega je dolgoročno potencial rasti EU še vedno razmeroma majhen. To pomeni, da se bodo visoka brezposelnost in težke socialne razmere le počasi izboljševale, čas pa bo potreben tudi za odpravo velike investicijske vrzeli. Komisija je v več priporočilih poudarila, da je treba v dobrih gospodarskih časih sprejeti več ukrepov v okviru politik, da se poveča odpornost v slabih časih. Treba je doseči višje in bolj vzdržne stopnje rasti in zaposlenosti, zato Komisija opozarja na potrebo po odločnejših ukrepih na ključnih področjih politik ter izpostavlja področja, na katerih trenutna prizadevanja niso zadostna.

Sistem okrepljenega ekonomskega upravljanja v EU bo tudi v obdobju po krizi dokazal svojo koristnost. V času, ko Evropa postopoma izhaja iz dolge in globoke gospodarske krize, bo pomembno izkoristiti javno posvetovanje o strategiji Evropa 2020 ter bližnji pregled prvega in drugega zakonodajnega svežnja o ekonomskem upravljanju za premislek o prednostnih nalogah za rast in delovna mesta ter širše o tem, kako uporabiti usklajevanje politik za spodbujanje rasti in ustvarjanja delovnih mest, pri čemer bo treba posebno pozornost nameniti usklajevanju znotraj euroobmočja.

Temeljni izziv EU v prihodnjih letih je politične narave. Države članice so sprejele nujne ukrepe, npr. za konsolidacijo javnih financ, nekaj korakov pa je bilo storjenih tudi pri strukturnih reformah. Vendar se v državah, ki niso vključene v programe, potrebne spremembe uvajajo počasneje in manj odločno, kot bi se morale. V obdobju, ko kriza na države ne vpliva več neposredno, bo težje ohranjati politično zavzetost za reforme. Toda če želi EU v prihodnosti rasti in imeti korist od globalizacije, bo morala poiskati politično voljo za izvedbo strukturnih reform in spodbujanje naložb. Komisija meni, da ima okrepljeni cikel ekonomskega upravljanja pomembno vlogo v tem procesu, vendar ne more nadomestiti politične volje, ki je potrebna, da popeljemo EU naprej v obdobje vzdržne rasti in blaginje. Ekonomska in monetarna unija je še vedno delo v nastajanju in potrebni bodo nadaljnji koraki, da bo resnično odražala soodvisnost evropskih gospodarstev, zlasti tistih, ki uporabljajo isto valuto.

PRILOGA 1 – PREGLED PRIPOROČIL ZA POSAMEZNE DRŽAVE ČLANICE EU ZA OBDOBJE 2014–2015

	Javne finance				Finančni sektor		Strukturne reforme					Zaposlovanje in socialne politike					
	Zdrave javne finance	Pokojninski in zdravstveni sistemi	Fiskalni okvir	Obdavčitev	Banke in dostop do financiranja	Stanovni trg	Mrežne gospodarske panoge	Konkurenca v storitvenem sektorju	Javna uprava in pametna pravna ureditev	Raziskave in razvoj ter inovacije	Učinkovitost virov	Udeležba na trgu dela	Aktivna politika zaposlovanja	Mehanizmi določanja plač	Segmentacija trga dela	Izobraževanje in usposabljanje	Revščina in socialna izključenost
AT																	
BE																	
BG																	
CZ																	
DE																	
DK																	
EE																	
ES																	
FI																	
FR																	
HR																	
HU																	
IE																	
IT																	
LT																	
LU																	
LV																	
MT																	
NL																	
PL																	
PT																	
RO																	
SE																	
SI																	
SK																	
UK																	

Opomba: priporočila za posamezne države za obdobje 2014–2015, ki jih je Komisija predlagala 2. junija 2014. Ciper in Grčija morata izpolniti zaveze v okviru skupnih programov finančne pomoči EU in MDS. Priporočila Portugalski so pogojena z izstopom Portugalske iz programa. Več informacij: http://ec.europa.eu/europe2020/index_sl.htm

PRILOGA 2 – PREGLED CILJEV STRATEGIJE EVROPA 2020¹⁵

* Države, ki so svoj nacionalni cilj izrazile glede na kazalnik, ki je različen od kazalnika krovne cilja EU.

Cilji držav članic	Stopnja zaposlenosti (v %)	Raziskave in razvoj (v % BDP)	Cilji glede zmanjšanja emisij (glede na leto 2005) ¹⁶	Obnovljivi viri energije (v % bruto končne porabe energije)	Energijska učinkovitost ¹⁷	Zgodnje opuščanje šolanja v %	Terciarno izobraževanje v %	Zmanjšanje števila prebivalcev, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost
Krovni cilj EU	75 %	3 %	-20 % (v primerjavi z letom 1990)	20 %	20 %	<10 %	40 %	20 000 000
AT	77–78 %	3,76 %	-16 %	34 %	31,5	9,5 %	38 % (vključno z ISCED 4/4a)	235 000
BE	73,2 %	3,0 %	-15 %	13 %	43,7	9,5 %	47 %	380 000
BG	76 %	1,5 %	20 %	16 %	15,8	11 %	36 %	260 000 (osebe, ki živijo v dohodkovni revščini)*
CY	75–77 %	0,5 %	-5 %	13 %	2,8	10 %	46 %	27 000
CZ	75 %	1 % (samo javni sektor)	9 %	13 %	39,6	5,5 %	32 %	Ohranitev števila oseb, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost, na ravni iz leta 2008 (15,3 % celotnega prebivalstva) s prizadevanji za njegovo zmanjšanje za 30 000
DE	77 %	3 %	-14 %	18 %	276,6	<10 %	42 % (vključno z ISCED 4)	320 000 (dolgotrajno brezposelni)*
DK	80 %	3 %	-20 %	30 %	17,8	<10 %	>40 %	22 000 (osebe v gospodinjstvih z nizko intenzivnostjo dela)*
EE	76 %	3 %	11 %	25 %	6,5	9,5 %	40 %	Zmanjšanje stopnje tveganja revščine po socialnih transferjih na 15 %, kar ustreza absolutnemu zmanjšanju za 36 248 oseb*
EL	70 %	1,21 %	-4 %	20 %	27,1	9,7 %	32 %	450 000
ES	74 %	2 %	-10 %	20 %	121,6	15 % (osebe, ki so opustile šolanje)	44 %	1 400 000–1 500 000

¹⁵ Nacionalni cilji, kakor so opredeljeni v nacionalnih reformnih programih iz aprila 2014.

¹⁶ Nacionalni cilji zmanjšanja emisij, opredeljeni v Odločbi št. 406/2009/ES („odločba o porazdelitvi prizadevanj“), se nanašajo na emisije, ki niso zajete v sistemu trgovanja z emisijami. Emisije, zajete v sistemu trgovanja z emisijami, se bodo v primerjavi z ravnmi iz leta 2005 zmanjšale za 21 %. Ustrezno skupno zmanjšanje emisij v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 bo 20-odstotno. Cilji se nanašajo na zmanjšanje emisij ali največje dovoljeno povečanje emisij.

¹⁷ Direktiva o energetske učinkovitosti 2012/27/EU v členu 3(1)(a) določa, da poraba energije v Uniji v letu 2020 ne sme preseči 1474 Mtoe primarne energije ali 1078 Mtoe končne energije. V tej tabeli je navedena samo raven porabe primarne energije v letu 2020, izražena v Mtoe.

Cilji držav članic	Stopnja zaposlenosti (v %)	Raziskave in razvoj (v % BDP)	Cilji glede zmanjšanja emisij (glede na leto 2005) ¹⁶	Obnovljivi viri energije (v % bruto končne porabe energije)	Energijska učinkovitost ¹⁷	Zgodnje opuščanje šolanja v %	Terciarno izobraževanje v %	Zmanjšanje števila prebivalcev, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost
FI	78 %	4 %	-16 %	38 %	35,9	8 %	42 % (ozka nacionalna opredelitev)	770 000 oseb, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost, kar ustreza absolutnemu zmanjšanju za 140 000 oseb
FR	75 %	3 %	-14 %	23 %	236,3	9,5 %	50 % (v starosti 17–33 let)	1 900 000
HR	62,9 %	1,4 %	11 %	20 %	9,19	4 %	35 %	Zmanjšanje števila oseb, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost, na 1 220 000 oseb, kar ustreza zmanjšanju za 152 000 oseb glede na leto 2011
HU	75 %	1,8 %	10 %	14,65 %	26,6	10 %	30,3 %	450 000
IE	69–71 %	približno 2 % (2,5 % BND)	-20 %	16 %	13,9	8 %	60 %	200 000 (osebe, ki živijo v revščini ali prikrajšanosti ali jih ogroža revščina)*
IT	67–69 %	1,53 %	-13 %	17 %	158,0	16 %	26–27 %	2 200 000
LT	72,8 %	1,9 %	15 %	23 %	6,485	<9 %	48,7 %	Zmanjšanje števila oseb, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost, na 814 000
LU	73 %	2,3–2,6 %	-20 %	11 %	4,482	<10 %	66 %	6 000
LV	73 %	1,5 %	17 %	40 %	5,37	10 %	34–36 %	121 000 (osebe, ki jih ogroža revščina po socialnih transferjih in/ali ki živijo v gospodinjstvih z zelo nizko intenzivnostjo dela)*
MT	70 %	2 %	5 %	10 %	0,825	10 %	33 %	6 560
NL	80 %	2,5 %	-16 %	14 %	60,7	<8 %	>40 %	100 000 (osebe v starosti 0–64 let, ki živijo v gospodinjstvu brez delovno aktivnih članov)*
PL	71 %	1,7 %	14 %	15 %	96,4	4,5 %	45 %	1 500 000
PT	75 %	2,7–3,3 %	1 %	31 %	22,5	10 %	40 %	200 000
RO	70 %	2 %	19 %	24 %	42,99	11,3 %	26,7 %	580 000
SE	>80 %	4 %	-17 %	49 %	43,4	<10 %	40–45 %	Zmanjšanje deleža žensk in moških v starosti 20–64 let, ki niso vključeni v delovno silo (razen rednih študentov), dolgotrajno brezposelnih ali tistih z dolgotrajno bolniško odsotnostjo na precej pod 14 %*
SI	75 %	3 %	4 %	25 %	7,313	5 %	40 %	40 000
SK	72 %	1,2 %	13 %	14 %	16,2	6 %	40 %	170 000
UK	ni cilja v NRP	ni cilja v NRP	-16 %	15 %	177,6	ni cilja v NRP	ni cilja v NRP	Veljavni kvantitativni cilji iz zakona o revščini otrok iz leta 2010 in strategije za zmanjšanje

Cilji držav članic	Stopnja zaposlenosti (v %)	Raziskave in razvoj (v % BDP)	Cilji glede zmanjšanja emisij (glede na leto 2005) ¹⁶	Obnovljivi viri energije (v % bruto končne porabe energije)	Energijska učinkovitost ¹⁷	Zgodnje opuščanje šolanja v %	Terciarno izobraževanje v %	Zmanjšanje števila prebivalcev, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost
								revščine otrok za obdobje 2011–2014*